

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Lahja meher vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 50 kr. sa celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementičkih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namaniła se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 20.

V Ljubljani, 20. oktobra 1898.

Letnik XI.

Nagodba.

Avstrijsko-ogerska država ali monarhija sestoji iz dveh delov, iz avstrijske državne polovice ali, kakor se imenuje, iz kraljestev in dežel zastopanih v državnem zboru, in iz ogerske državne polovice ali dežel ogerske krone. Ti dve državni polovici imata poleg zahtev in potreb, ki jih ima vsaka zase, tudi še skupne zadeve in potrebe n. pr. plačevanje skupnih državnih dolgov, vzdrževanje skupne armade, skupne politične in trgovinske zadeve itd.

Ko sta se naša in pa ogerska državna polovica strogo ločili druga od druge, bilo je tudi treba vrediti te skupne zadeve in potrebe. Leta 1867 dognale so se in potrdile postave, ki vrejajo obem državnim polovicam skupne zadeve. Te postave imenujejo se na-godba.

Pogodile sta se s to nagodbo ogerska in naša državna polovica gledé skupnih zadev in potreb in sicer tako, da se mora ta nagodba obnoviti vsakih 10 let. Toliko na kratko o pomenu besede nagodba, več ne dopušča prostor.

Sedaj se torej obnavlja nagodba vže v tretje, in se ravno posvetuje državni zbor o vladnem načrtu nagodbe. Gledé nagodbe, ki je neka pogodba med našo in ogersko državno polovico, velja to, kar velja o vsakej pogodbi, da se namreč za tistega ugodneje sklene, ki je bolj zvit in navihán ter manj prijenljiv. Žalibog moramo reči, da je dosedaj bila nagodba v korist samo Ogrom, kateri so si snali z zvitostjo in nepopustljivostjo pridobiti z nagodbo neizmerno veliko prednostij. Ogri donajajo k skupnim potrebam samo 30 odstotkov, mi pa moramo plačevati 70 odstotkov. Uže to daje Ogrom velike prednosti, ker si pribravijo vsako leto egromne svote, katere plačujejo naši davkoplačevalci zanje.

Ogerska kvota, to je ogerski donesek k skupnim potrebam, je torej 30, naša kvota pa 70. Tudi sedaj nočejo Ogri prav nič odnehati in hočejo plačevati še naprej, kakor so doslej samo 30 odstotkov. Košutovci strašansko preté ogerski vladi, ako bi odnehala, in ta res neče odnehati.

Razun tega pa imajo Ogri še obilo drugih prednostij, osobito gledé trgovine in carine.

Leta 1882. se je sklenilo, da se sme k nam in na Ogersko uvažati žito brez carine. Toda samotisto žito uživa to prednost, ki se zmelje in potem zopet proda v tujino. To se imenuje mlinarski promet. Ogri so bliže kot mi na žitu bogatim balkanskim deželam, Rumunskej, Bolgarskej i. dr. Zato so se ogerski mlinci posluževali v velikanskej meri te prednosti. Ogerski mlinci so večinoma veliki akcijski mlinci, posestniki teh akcijski pa so židje. Ker je nemogoče nadzirati, ali se je moka, zmleta iz žita, ki se je vpeljalo brez carine, tudi res prodala na tuje, ali je ostala v deželi, zgodilo se je, da je take moke ostalo več kot polovica doma. Židovski ogerski mlinarji napravili so torej velikansk dobiček s tem, da so prodajali brez carine vpeljano žito doma. Uničili so veliko avstrijskih mlinov, ki niso mogli tek-movati z ogerskimi, ker so predaleč od dežel na žitu bogatih in bi dovoz veliko stal, ki pa tudi niso hoteli prestopati postave in so plačevali carino za žito, ki je imelo ostati doma. Pri tem so veliko trpeli naši kmetje, ker je to silno uplivalo na ceno moke in tako na ceno žita.

To je torej velika škoda za našo državno polovico. V novem načrtu nagodbe, ki ga je predložila naša vlada državnemu zboru, da ga odobri, je ta mlinarski promet odpravljen. Tako se ne bode več delala v tem oziru škoda naši državni polovici.

To bi bili torej pripravljeni Ogrji cpustiti, toda zato pa zahtevajo od naše polovice nekaj drugega. Doslej se je nam še nenaravni davek pobiral za tisto državno polovico in ostal v blagajni tiste državne polovice, ki ga je pobirala, torej tam, kjer so se stvari, na katere je bil naložen, izdelavale. V katerej polovici se je izdelaval n. pr. sladkor, tista je zase ohranila nenaravni davek od sladkorja. Ogrji dobro vedo, da naša polovica izdeluje sladkorja in piva ter izčisti ali rafinira petroleja veliko več kot ogerska polovica, tako da Ogrji sladkor, pivo in petrolej kupujejo od nas. Zato zahtevajo sedaj, da mora nenaravnosti davek dobiti tista državna polovica v svoje blagajne, da ga sme porabiti zase, kjer se sladkor, pivo in petrolej porabi, ne pa tista, ki te stvari izdelava. Mi smo torej od teh stvari, ki so se izdelavale pri nas, pobirali in porabljali nenaravni davek zase, za svoje potrebe. Sedaj pa hočejo Ogrji ta davek od omenjenih stvari, kolikor se jih bo porabilo na Ogerskem, in to ni malo, imeti zase, mi bi ga pa morali pobrati in izročiti Ogrom. A to pomislimo, da smo n. pr. leta 1896 izvozili na Ogrsko za skoro 6 milijonov goldinarjev sladkorja več, kot smo ga uvozili iz Ogerske, potem si lahko mislimo, kako ogromne svote

nenaravnostnih davkov bi morali izročiti Ogrom, ako obvelja, kar hoče naša vlada, da bi državni zbor dovolil in priznal Ogrom, da bi namreč oni spravljali omenjeni davek. Poleg tega pa hoče vlada še nenaravni davek na spirit, sladkor in pivo zvišati in sama pobirati, tako da bi dežele ne smele več pobirati nakiade na žganje in pivo. Za to bi se dežele sicer odškodovale z nekaj milijoni, toda tako, da bi n. pr. Kranjska še vedno trpela valed tega škode za več kakor 150 000 glđ. Ta primanjkljaj bi morala pokriti z novimi deželnimi dokladi. Torej večji davki in večje deželne doklade vsled teh davkov.

Naši bralci torej vidijo, da je čas resen, da zahteva korist našega ljudstva, da njegovi poslanci govoré na Dunaju resno besedo in se uprejo takej nagodbi. Kdor danes pravi, da moramo na vsak način hđiti z večino in vlado, ni prijatelj ljudstvu in narod boše prej ali slej izrekel obsodbo nad njim. Naši liberalci in njihovo glasilo »Slovenski Narod« so za to, da naši poslanci ostanejo v večini. Rogajo se nam, k pravim, da politični položaj nujno zahteva, da slovenski poslanci izstopijo iz vladne večine. Ljudstvo pa boše sodilo in te sodbe se ni treba bati — nam.

Slabi časniki in slabe knjige.

Kdor bere vedno le slabe, veri sovražne knjige in časopise, trpi škodo na verskem prepričanju. »Povej mi, s kom občuješ in povem ti, kdo da si« velja tudi tukaj. Zelezo se razbela v ognju in omrzne v vodi. Isto tako je z našim srcem in razumom. Kdor dan za dnevom bere laži in obrekovanja proti veri in cerkvi, mora trpeti škodo na trdnem verskem prepričanju. Sveda ne izgubi kar na mah vere. A gđi se pa to počasi in dosledno. Uzivaj jedno leto prav slabo hrano, bišaj v nezdravem kraju, boš videl, da telesne moči vedno bolj pojemajo in pešajo ter hirsajo, dokler popolnoma ne ugasnejo.

Nikar ne reci: »Jaz sem veren; vem dobro, kaj imam verovati; saj nisem otrok, da bi me premotili veri nasprotni časniki. Vere ne bom izgubil!« Precé, samozavestno govoriš, morda še preveč! Veri sovražni časnik je skušnjavec, ki prihaja vsak dan v tvojo hišo in se s tabo pogovarja. Ali meniš, da za te ne veljajo besede sv. Duha: »Kdor nevarnost ljubi, se v nji pogubi?«

Koliko bi moral vedeti, da bi zamogel zavrniti vse laži, obrekovanja, napade na sv. Cerkev? Saj vemo, da bedak v jednom stavku lahko več trdi, nego more povedati modrijan v celi knjigi. Za to je treba učenja in glej, če ti stvar ostane samo nejasna, imaš vedne dvome, kaj je pravo; ali to, kar časnik piše, ali to, kar te vera uči. In koliko dvomov se nabere v jednom letu, dveh, treh, štirih letih? Ali more potem tvoja vera trdna ostati, ko jo glodajo dvomi na vseh straneh? Sovražnik je zvit; ne pokaže takoj sv. je barve, temveč dela polagoma, a gotovo za svoj namen. Sedaj pove kako slabo

reč o kakem duhovniku, in dela svoje opazke. »Taki-le so«, je navadno konec zgodbe. — Počasí se zgublja pri bralcih spoštovanje do duhovnikov na veliko veselje brezvercev. Kaj pomaga, če mora list čez jeden mesec preklicati vse, in povedati, da to ni res, da se je zmotil, da je dotični duhovnik čist, nedolžen? Maogi prezró popravek, drugi pravijo, da se z denarjem vse naredi itd. S abo so verjeli, dobrega nočejo, je že tako. Brezverski časniki si pa m'lijo: O, pravljaj, obrekuj, laži, kar se dá vedno kaj ostane, se kaj ljudi prime.

Maogi pravijo: »Jaz berem vse, dobro in slabo, da se prepričam, kaj je resnica. Navadno taki ljudje beró redno slabe časnike, dobre pa le o priliki. In pri tem vidijo na slabih časnikih samo dobre reči. »Saj nima nič zoper vero, novic pa veliko. O ni tako slab ne, kakor pravijo.« Tako sodijo navadno o slabih časopisih. Mogoče, da ravno ta list res nima nič slabega, znabiti ima še kaj dobrega. Mogoče, pravim, saj prav za vsako številko ne more že dobiti snovi za laži in napade. Bo pa v prihodnjem listu toliko več tkega blaga, le nikar se ne boj!

Če pa takemu človeku pride dober časnik v roke, ga že s tem prepričanjem začne brati, da ne more biti nič dobrega, zanimivega v njem. Novic skoro nič, pravi, drugo vse prazno. A, rajši berem liberalne časopise; to se bere, da je kaj! Tako se naroči na slabe časnike — radi novic! Če bi bilo to res! Novice prinašajo vsi časopisi, dobri in slabi, skoro ob istem času. Ako se kje kaj zgodi, je hitro v vseh časopisih. Torej novice zveš tudi iz dobrih časopisov v istem času kakor iz

slabih. Bodi brez k. bi, da ti nobena imenična in važna ne odide!

Pomnimo to-le: ako bi imeli toliko prizanealjivosti nasproti dobrim časopisom, kakor jo imamo proti slabim, bi bilo dobro časopisje veliko bolj razširjeno nego je. Bodimo pravični tudi proti dobrim časopisom. Priznajmo jim dobro, kar jim gre, za napake pa imejmo prizanesljivo sodbo! Ne odnehajmo prej, dokler nima vsaka h ša poštenega časopisa. Zahtevajmo po gostilnah le dobre liste; če jih ni, in jih gostilničar noče naročiti, ne idimo več k njemu! Odločnosti je treba v tem in doslednosti!

Verni slovenski kmet! Vrzi s studom od sebe časopise, ki blatijo na nesramen način tvojo vero! Ne dovoli jim vstopa v svojo hišo, ki pišejo, da je krščanska

vera djala v spone slovenski narod, ki se ogrevajo za sežiganje mrličev, ki naravnost Boga tačé. Bodi odločen, mož jeklen, ki ve, kaj mu je storiti s sovražnikom, ki mu jemlje najdražje, sv. vero. Ne daj se zastrupiti ne ti, ne tvoji otroci, ne tvoji posli. Beri poštene, krščanske časopise, kateri nimajo na vsaki strani napadov na sv. Cerkev in duhovnike, katerim ni vsak nemški jud ljubši nego slovenski duhovnik, temveč kateri zagovarjajo vneto tvoje pravice, te prijateljsko podučujejo in zabavajo ter ob enem skrlé, da si ohraniš sv. vero. O spoznaj, krščansko verno slovensko ljudstvo, svoje prijatelje, ki ti želijo vse najboljše; spoznaj pa tudi svoje sovražnike, ki te hočejo pogubiti!

Razgled po svetu.

V avstrijskem državnem zboru so prenehali — da le ne navidezno! — Nemci s svojim poldrugoletnim divjanjem radi jezikovnih naredeb, izdanih za češke dežele. Le vitez Jurij Šenerer in njegovi ožji tovariši zargovillijo radi tega sem ter tja. Pač pa je sedaj v državni zbornici druge, za ljudstvo velevažno in prepotrebno vprašanje na površju. Avstrijska vlada je namreč predložila poslancem predloge, po katerih bi se imela uravnati pogodba z Ogerko. O tem se je že razpravljalo v zbornici in vsi poslanci-govorniki so bili proti taki nagodbi, kakoršno je predložila vlada. Sedaj pretresuje odsek, obstoječ iz 48 članov, predloge. A zelo je dvomljivo, da bi ta odsek kaj prida sklenil. Ker je pa ministerskemu predsedniku grofu Thunu veliko na tem, da bi se vsprejele pogodbene predloge nespremenjene vsled trga, ker se je zavezal za to nasproti ogerski vladi, si skuša pridobiti razne stranke za se. A nobena noče o tem kaj vedeti, in vsaka povdarja, da je za pogodbo, a za take, ki bo pravična avstrijskim narodom in ne le koristila ogerskim judom. Tako je menil grof Thun pritegniti k sebi nemško-katoliške poslance s tem, da je vzel iz njih srede po odstopu trgovinskega ministra njemu za naslednika vrliga katoličana barona Dipauli-ja. A tudi poslanci te stranke so izjavili, da so proti nespremenjenim predlogom.

Kvotno odposlanstvo, katero naj določi, koliko odstotkov naj v prihodnje plačuje za skupne potreščine Avstrija in koliko Ogerska, je tudi zopet izvoljeno in je pretečene dni se posvetovalo v Budimpešti. Avstrijci zahtevajo, da naj plačujejo Ogri 38 odstotkov, mi pa 62. V slučaju, da se ne bi zedinili avstrijski in ogerski odposlanec, ima cesar pravico določiti razmerje plačevanja k skupnim stroškom.

Slovenski državni poslanca so vprašali pravosodnega ministra, kaj meni ukreniti, da se bodo vendar enkrat smeli posluževati Slovenci svojega materinega jezika pri sodiščih. Povod temu je bilo postopanje okrajlega sodišča v Rožeku na Koroškem. — Pretečeni teden

so bili o'poslanci slovenskih advokatov pri ministerskemu predsedniku grofu Thunu. Pojasnjevali so potrebo nadsodišča v Ljubljani za slovensko Stajersko, Koroško in Kranjsko in tudi potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani, ki bi skrbelo za naraščaj slovenskega razumništva. A grof Thun jim je odgovoril, da on ni ne za ustanovitev nadsodišča v Ljubljani, ne za vseučilišče. Slovancko-krščanska zveza v državnem zboru, kjer se nahajajo tudi slovenski poslanci, je z veliko večno sklenila radi takega preziranjja slovenskih zahtev, da se sploh nič več ne razgovarja z vlado in da nastopi z vso brezobzirnostjo proti takim vladam, ki imajo le polno lepih besed za Slovence, drugače pa jih zatirajo povsod. — Dne 12. oktobra se je vršil na Sušaku pri Reki shod hrvaške stranke prava. Udeležili so se ga tudi Slovenci, ki so povdarjali potrebo združenja Slovencev s Hrvati na podlagi hrvatskega državnega prava. Bog daj, da bi bil ta shod začetek vpešnega skupnega delovanja v časih in večni prid obeh bratskih narodov!

Strankarski shod nemške socialistne demokracije se je vršil tekom tega meseca v mestu Stuttgartu. Udeležili so se ga tudi zastopniki iz drugih dežel in tudi avstrijskih rudečih bratcev ni manjkalo ondi. Na shodu se je govorilo prav dosti, a zelo malo, da, skoraj nič o tem, kako naj se pomaga delavstvu iz neznoznega položaja, v katerega ga je spravil oče socializma, liberalizem. Rečnili so zlasti proti nemškemu cesarju, ki je napovedal, da predloži nemška vlada v najkrajšem času državnemu zboru načrt zakona, v katerem bo mej drugim določba, da bodo tudi oni z prti, ki svetujeje delavcem k štrajku. Neki odposlanec je polagal rudečkarjem na srce, da naj prenehajo štrajkati v prihodnje pri volitvah z bodočo državo socialistov, ker je vse to le igrača, ki se ne da nikoli uresničiti. Drugi odposlanec je pa zdihoval, da bi bila na hujša noč srčca za socialiste, če bi dobili sedaj v roke politično moč, ko se niso toliko gospodarsko in politično zmožni in zreli, da bi ohranili in izvrševali svojo moč. Te be-

sede si naj pač zapomnijo oni Slovenci, ki pobirajo stopinje za socialnimi demokrati.

V Rim je došlo 6. tega meseca nad 2000 kršćansko-demokratskih delavcev in drugih državljanov iz raznih krajev francoske države se poklonit sv. Očetu pod vodstvom svojega vneta voditelja, Harmela. Papež so preskrbeli prav očetovsko za hrano in stanovanje ubožnih delavcev in jih slovesno vsprejeli v cerkvi sv. Petra. Odgovor svetega Očeta na delavce je vzbudil veliko pozornost na Francoskem in na Nemškem. Papež so se namreč tudi dotaknili vprašanja, kdo je vrhovni varuh katoličanov v jutrovnih deželah. Dosedaj so bili Francozi, katere bi pa radi Nemci izpodrinili. Ker so pa papež rekli, da naj ostanejo razmere take, kakršne so bile dosedaj, in poudarjali velike zasluge Francije za svete dežele, je odpoklical nemški cesar svojega poslanika pri sv. Očetu. Zdel se mu je preveč popustljiv in ga hoče nadomestiti z drugim, ki naj bi odločnejše zastopal koristi Nemčije. A moti se nemški cesar, če meni, da bodo pospeševali krivover-ke protestante.

Nemški cesar je odpotoval te dni s cesarico v Palestino.

V glavnem mestu Francoske, v Parizu, so se pojavljali veliki izgredi. Prišlo je celo do krvavega pretepa mej oboževalci judovskega častnika Drafuzza in mej njegovimi nasprotniki. Policija je napela vse moči, vendar ni mogla razgnati nemirnežev. Zlasti dobro je bila oborožena s palicami in drugim morilnim orodjem podkupljena židovska sodrga. — Stavbinski delavci v Parizu, katerim so se pridružili še drugi, se uprizarili, brzkone zapeljani po judovskih huj-kačih, velik štrajk. Delavci so zvečine že nehali s štrajkom in pričeli zopet delati, ne da bi si bili kaj zboljšali svoje žalostno stanje.

Na Filipinah zopet vre. Tako se glasijo poročila, dohajajoča iz Manile na Španjsko. Vse uporno gibanje, ki utegne biti še mnogo nevarnejše od vseh dosedanjih vstaj, je naperjeno proti Špancem. Zato tudi ne marajo vmes poseči in zatreti nemire škodoželjni Amerikanci, ki gospodarijo sedaj nad otoki.

Listek.

Bridke izkušnje.

Povest. Napisal Pivčan.

Mimo krasnega vodnjaka, ki stoji sredi dvorišča, ju pelje do konca grajščine, kjer je nekoliko nižje poslopje za sluzabnike. Po kamenitih stopnicah pridejo pred sobo. Hvala jo odklene in jima veli, naj vstopita. Ponudi jima stole, pokliče človeka, kateremu nekaj naroči in potem še sam prisede.

»Tukaj, Peter, tukaj sem slonel včasih po cele večere in premišljeval. Misli sem raznovrstne stvari in vedno le o domačem kraju. Zlasti ko sem čul, kako pritiskajo Francozje na Avstrijo. A ko sem zvedel, da se bijejo večinoma le na severu, iznebil sem se skrbij in veselja bi bil zaukal, ko sem čul, da se je sklenjen požunski mir. Upal sem za trdno, da se vrnemo s konji nazaj v Lipovje. A niso nas pustili. Gospod grof so sami prišli k nam in rekli, naj ostanemo še nekoliko časa, ker mislijo cesarski vrniti in poplačati Francozu vse, kar mu gre. In čakali smo tega časa, čakali nove vojske — cela tri leta. Šele letošnjo zimo je počil glas, da udari Avstrija s podvojeno močjo na sovražnika. Prihajala so različna poročila, kako so bili naši v Italiji tepeni, kako so bežali na Kranjsko, kjer so jih na meji veliko število zajeli Francozje. Zopet so me vznemirjale strašne misli, kaj se godi z ženo in otroci. V sanjah se mi je zdelo, da vidim, kako kleči od daleč tvoja mati in kako steguje roke proti meni, naj bi ji pomagal. Hoteč skloniti se proti njej spodtaknem se ob srobot, padem in se vzbudim. Drugikrat zopet vidim, kako jej grozi Erman, in kako ona vsa preplašena beži pred njim, beži po neizmerni planjavi, Erman se jej pa krohoče od daleč, dokler mu ne izgine izpred oči. Kako sem si želel zvedeti kaj gotovega o svojih predragih! Kako

prav si torej prišel, sin moj! Časa res nimam veliko, kajti uprav sedaj popravljamo in odidimo, ker smo dobili sporočilo, da nas obiščejo v kratkem gospod grof. A naročil sem tovarišu, naj kaj poskrbi mesto mene. Povej tedaj, Peter, kako se imate v Lipovju in kako si se sešel s tem gospodom.»

»Oh, oče, o Lipovji kaj malo, kajti nisem bil tam malone štiri leta.»

»Kaj nisi več v službi? Za voljo božjo, zakaj si pustil? In Tine in mati in Lenka?«

»Vse nas so izgnali in preselili smo se v Matenovo.«

Peter pripoveduje sedaj natanko vse o popotniku, o Ermanu in denarju, kar je nam že vse znano.

Hvalov obraz se kar spreminja jeze in žalosti in, ko opisuje pripovedovalec na dolgo in široko materino revščino in pove najžalostnejšo novico, da je moral Tine v vojsko, kjer je najbrže padel, ker ga ni bilo nazaj, — uderó se staremu možu debele solze po licu.

»Potolazite se prijatelj, moj sin je varok vsega, odkritostno priznam, a vse hočem poravnati. Po ženo vašo in hčer sem poslal sina in pri meni bosta bivali, dokler se ne poležejo vojskini viharji.«

»Vedno vam bom hvaležen, gospod Selanović, a vedite, vaš sin ni zakrivil vsega. Jaz Ermana dobro poznam. Ze od nekdanj ni mogel videti ne mene, ne moje družine. Da sem jaz to poprej zvedel . . . A menim, da se še dobi na svetu pravica. Poskusiti hočem vse.«

Hvala gre molčé venkaj, da pripravi gostoma kaj za zelodec.

Tisti dan ostaneta Peter in Selanović v kobilarni, Hvala jima razkaže vse. Na večer se poslovita. Pri odhodu obljubi Selanović, da ga hoče obiskat še večkrat s Petrom.

8. Žalost.

V tem času, ko sta bivala naša znanca v Budimpešti, odpravljali so se pri Hvalovih v Matenovem na odhod. Bogdan je prigovarjal vedno, naj bi se napotili prej ko mogoče. Bal se je, da bi zopet pridrl sovražnik iz južne strani in preprečil vse njih namere.

Vesela je bila Hvalovka, ko je čula vest o Petru, vesela, ko jo je prišel ta tujec rešit iz najhuje stiske, vendar se je težko ločila. Privadila se je bila v Matenovem ljudem, privadila delu in trpljenju. In zdaj naj se seli še dalje, čez mejo, po neznani poti! A če ostane, kaj jo čaka doma? — Francozje so jej pobrali ves živež. Naj hodi tedaj s hčerko od hiše do hiše nadlegovat ljudi, ki sami trpe pomanjkanje? Ne, tega ne more, tega ni vajena in ne stori za nobeno ceno. Zahvaliti hoče Boga, da jej je poslal po Bogdanu pomoč, in storiti vse po njegovem nasvetu. . . .

»Vendar Lenka naj bi ostala doma pri Kovačici, dejala je. »Ta bo imela veliko opraviti z oskrbovanjem hiše in njiv. Vse vkup je sicer malenkost, a žena je stara.«

»Ne, obe moram priversti — oče mi je naročil strogo — obe! Saj ni nikake nevarnosti in težave. Če bi rekel — na! — bo hodila peš! A tako . . . .«

»Oh, mati, pustite me. Jaz grem z vami, z vami. Kaj bi počela brez vas?«

Kovačica se nasmehne in reče:

»Pojdite v imenu božjem. Upam, da poneha skoro vojaka, in se vrnete, komaj pridete tja.«

Tako so ugibali in se pogovarjali pozno v mrak. Prišlo je ljudij iz cele vasi, kolikor jih je bilo doma, k Hvalovim, da bi se poslovili od gospodinje. A ta ni govorila mnogo, kmalu jih je pustila na ognjišču, odšla v sobo in molila dlje nego po navadi. Ko so bili drugi legli k počitku, je briela še vedno luč na njenem oknu.

Drugo jutro je Selanovičev kočijaž na vse zgodaj opravljal konja v sosedovem hlevu, kjer sta bila čez noč. Pri Hvalovih so bili že pripravljeni za odhod, in ko je bilo vpreženo, stopita Hvalovka in Lenka na voz. Bogdan govori nekaj s kočijažem in prisede.

»Dobro varujte,« zakliče Hvalovka Kovačici, ki jo je spremljala do voza, in jej poda roko.

»Srečno! Pozdravite Petra in se vrnite kaj kmalu.«

Zdaj jih besedij še ni bilo več slišati, kajti čili konji so zdirjali, da se je na vozom visoko vzdigoval cestni prah.

Dospetvi onkraj Postojne zavijejo po občinski cesti na Rbnu, kjer se ustavijo čez poldne. Nato vozijo čez Kočevje, Koprivnik in dospajo proti večeru do vasi Griblje. Bili so na meji.

»Dolga pot, gospod, dolga,« dé Hvalovka. »Človek se naveliča sedeti. Moj Bog, vse kosti me bolijo.«

»V tej vasi se spočijemo in jutri bomo nadaljevali pot. Ivan, pred Grozdičevo hišo ustavi!«

Kočijaž prikima in požene konja, da bi dospeli tem preje v vas.

»Tu v Gribljah imam prijatelja Grozdiča. Sprejme nas gotovo z veseljem. Ko sem se peljal predvčerajšnjim k vam, sem tudi prenočeval pri njem. Najpremož-

nejši je v vasi, in gostilna slovi daleč na okoli. Z vinom trguje po vsem Hrvaškem in Slavoniji. V Daruvaru se vedno oglasi pri nas, in tako sta bila že moj in njegov stari oče dobra znanca.«

»In koliko časa bomo potovali jutranji dan, gospod?« poseže vmes Lenka.

»O mraku bomo doma, če pojde po sreči, a to bo vse drugačna voznja nego danes. Tu vam je sama ravnina, lepa polja, vinogradi ob poti . . . .«

Bogdan bi se rad kaj povedal lepega o svoji domovini, toda voz se je ustavil pred veliko lepo hišo z vrho nad vratmi — znamenje, da se tu dobi (lahko) kaj takega, kar teče gladko po grlu, krepi živce in bistri um.

Grozdič, mož z lepo okroglim trebusčkom, kakor je to z malimi izjemami pri krčmarjih navadno, se prikaže na pragu in popelje goste v hišo.

Ako bi kdo opazoval natanko okolico Grozdičeve hiše, ko se je ustavil voz z našimi znanci na dvorišču, videl bi ob vrtni ograji ženskinjo postavo, v kateri bi spoznal ciganko, ki je nepremično zrla v voz. Ugledavši Bogdana z Lenko in njeno materjo se zadovoljno nasmehne. Nehoté stori nekaj korakov proti hiši, vendar tako skrbno, da je nihče ne opazi, in posluša pogovor. Ko odidejo gostje v hišo, nekaj zmrmra, a njen obraz ni rdel od jese, kakor je bila njena navada, ampak gube okolu usten so kazale nasmeh.

»Znabiti le pojde,« dé sama pri sebi in pospeši kerake venkaj na prosto.

Ne moremo si kaj, da ne bi sledili tej čudni ženski. Kaj namerja? Kaj pomenja to vedenje?

Za streljaj daleč gre vedno po glavni cesti, nato zavije navzdol proti Kolpi. Tu je ob obrežju na zeleni trati sedela okoli ognja tolpa ljudij. Črni lasje, rujava koža in v strgane cunje zavita telesa — vse to nam priča, da so cigani.

Ogenj je čedalje bolj pojemal, jednako je tudi hrust ponehaval in drug za drugim je zadremal. Sišati je bilo le še slokega človeka z zmrmrno brado, ki se je vlegel, kakor je bil dolg in širok tik pepela. Po njegovem samozavestnem glasu smemo soditi, da je poglavar cele čete.

»Luka! slisiš Luka!« zakliče sin, »pojdi v Griblje matere ni dolgo. Kaj neki dela? Luka, ali spiš?«

Namesto odgovora se sliši dolgi: »Jo — — — in Luka zazdha globoko in široko, in se meni nič tebi nič obrne na drugo stran.

»Lenoba gnila, klada! Da bi te vsi hodi . . . .«

»Molči, stari! Kaj golčiš, saj sem tukaj!« oglasi se nam še znano o'gan'ko bitje za hrbtom.

»Saj je že tudi čas. Celi popoldan si se menda že lahko nagoljufala in nalagala.«

»Ne zamerim ti tvojih besedij, saj vem, da se nikoli nisi zinil pametne. A ne misli, da sem jaz kar tako, da bi se pometalo z mano. Kar sem jaz zvedela in in izvohala danes, je nekaj, kar ne bi ti storil v kljub svoji zvitosti, s katero se bahaš!«

Glas oigankin je bil čedalje mogočnejši. Kmalu so začela očrnela zaspana dvigati glave. To je menda tudi hotela doseči oiganska mati, kajti, ko je videla, da jih prcoejsne število bedi in zre nepremično vanjo, je začela:

»Kedaj smo bili zadnjič v Daruvaru, ljudje moji, otroci moji, sinovi svoje majke?»

»Lan-ko leto, ko se je pripetila naši Kati (na strašna nesreča,« zagrmi druhal in krčevito stiska pesti.

»In kdo je povzročil, reči tolike bolečine, da ni zdaj za nobeno rabo, in jo moramo imeti vedno na vozu?!

»Počast preklicana, stara, ne vzbujaj mi žalostnih spominov!« zarohni poglavar, a skoro se izgubi njegov glas, ko za pije cela tolpa:

»Stari Selanovič! Gjaur! Grobnica mu kosti izmetala! Reva Kata je bila stegnila roko po beli ruti, ki se je sušila na vrtu, tu se prikaže Selanovič, kakor bi bil vstal iz zemlje, in vdari revo z gorjačo čez hrbet, da je komaj prišla do nas. O reva Kata, uboga Kata, poprej tako lepa Kata! . . .«

Hup se počasi poleže, kar se zopet oglasi glas »materin«:

»In niste sklenili takrat maščevati se, naj velja kar hoče?»

»Zaprisegli smo!« zažeró vsi z jednim glasom »in teh misli smo še vedno.«

»Poslušajte torej«, nadaljuje »igunk«, a bolj tiho in stopi v njih sredo. »V Gribljah prenočuje mcoj Selanovičev sin, videla sem ga dobro. Pripeljal se je od Črnolija sem in gre proti domu. Z njim sta tudi dve ženski, jedna se postarna, druga se dete, jedva staro dvanajst let. Gotovo sta njegovi sorodnici. Ko sem prosila darov po hišah, prišla sem slučajno — tema je že bila — do Grozdičeve hiše, kjer se je ustavil voz in so izstopili vsi trije. Vsega nisem vjela, a to sem ču'a dobro, da drinejo jutri na vse zgodaj proti Karlovcu. In kako je deklica ljubeznjivo in nežno bitje! Huje, menim, bi ne mogli zadeti Selanoviča, nego z izgubo te deštre stvarice, ha, ha!«

Njen smeh pri zadnjih besedah je odmeval v tiho noč. Druhal je še vedno zrla nepremično v starko in poslušala bi jo bila še dalje.

»Jutri, praviš, da odrinejo? Dobro! Poskusimo! Da ste mi pripravljeni in na vsako besedo poslušni. Če nam »podleti, tedaj . . .«

Tu vzdigne glavar svojo koščeno post in divje gleda po tropi.

Še kak glas se čuje tu in tam, a ko zadnjič zaplapola ogenj, in jame zareže oglje prehajati v beli pepel, potihne vse in le smrčanje zaspanih, vednih popotnikov se čuje po okolici . . .

(Koniec sledi.)

Razgled po Slovenskem.

Otvorjenje zatiškega samestana se je vrnilo dne 4. oktobra na jako slovesen način. — Pričujočih je bilo mnogo svetnih duhovnikov, zastopnikov meniških redov na Kranjskem, okrajni glavar litjski z drugimi uradniki in obilno pobožnega ljudstva. Cerkevni govor je imel ljubljanski knez in škof dr. Anton Bon. Jeglič, pontifikalno sv. mašo je opravil mereravski opat predstati gosp. P. Avgustina. S papešvim pismom je stiška opatija zopet oživljena in potrjena; začasnim upraviteljem opatiije pa je imenovan od opata preč. g. P. Gerard, pripor. — Tako se je torej postavil nov močan steber pravega katoliškega življenja na slovensko zemljo. Po tolikih molitvah in dobrih delih posvečeni starodavni zidovi so se vrnili svojemu prvotnemu vzvišenemu namenu; njemu naj ostanejo posvečeni veke in veke v čast božjo, v ponos cistercijanskemu redu in v blagost naši deželi!

Zavod za slepce, ki se je letos ustanovil v Celovcu, je začel s 1. oktobrom svoje blagodejno delovanje. Kdaj ga dobimo na Kranjskem?

Birmancev je bilo letos po delenjskih župnijah v skupnem številu 3748.

Dopolnilna deželnozborska velitev v volilni mestni skupini Kranj-Skofja Loka namesto pokojnega poslanca Globočnika je razpisana na 26. okt. t. l.

Kanončno vmeščena sta bila č. g. g. Simon Azman na župnijo Studenec in Vojlav Vondrašek na župnijo Ambrus.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Za župnijo Višnja gora je prezentovan gospod Konrad Tekster, župnik na Colu. — G. Anton Medved pride kot kapelan v Trnovo v Ljubljani. Gospod Fran Ferjancič iz Trnovega k sv. Jakobu. — Gospod Viktor Steska, kapelan pri sv. Jakobu, je imenovan za skofovega kapelana. — Novomašnik g. Fran Podošnik gre kot kapelan v Mirno peč.

Nezgodl. Dne 5. oktobra so našli vstopljenega v Malem grabnu krojača Tomaža Kastelica. — Dne 8. t. m. se je na Vrhniki ustrelil pesnik finančne straže Rafael Požek.

Otvorjenje frančiškanskega samestana na Brezjah. Dne 9. oktobra je preavth knez in škof dr. Anton B. Jeglič blagoslovil novi frančiškanski samostan pri božjepotni cerkvi »Marije Pomagaj« na Brezjah. Slovesnost se je ob mnogoštevilni udeležbi duhovščine, svetnih zastopnikov in vernega ljudstva jako lepo izvršila. Za predstojnika je imenovan č. p. Jožef Bizantšker. »Marija Pomagaj« vseni naselbino v svoje materno varstvo in skrb.

Vstreljena hijena. Dne 9. t. m. je vstrelil lovec barona Lichtenberga, župan Andrej Aleš na Ratici pod Mengšem hijeno, katera je tehtala 56 funtov. Živali so opazili prvičkrat 9. septembra t. l. Pozvedelo se je, da je hijena ušla letos aprila meseca iz menasterije Schufze v Ljubljani ter se je torej celih šest mesecev potikal po ljubljanski okolici.

Iz Jaske pri Zagrebu se poroča, da je tam trgatvo v gotova; vinska kapljica je jako dobra in nabralo se je veliko. Kdor hoče dobrega vina, naj se potruži; kakto se dobi od 23—25 gl. P. Ananija Vračko, frančiskanski gvardijan v Jaski, je rad pripravljen svetovati vsakemu, kje da se dobi poštena in dobra roba.

Most čez Krko pri Novem mestu je sedaj popolnoma dogotovljen in se za ta mesec izroči svojemu namenu. Dolg je 75, visok 12, širok pa 7 metrov. Zlezo pri mostu tehtja 341 230 kilogramov in stane 79 932 gl. 46 kr.

Sadni trg v Ljubljani bo po sklepu konetijske družbe v letu prihodnjega meseca in sicer za namizno sadje. Ta trg ima namen, pripomoči sadjarjem do bolj ugodnih cen, kupovalcem pa do nabave lepega in primeroma cenega sadja.

Nova znamenja za odhod vlakov bodo dajali počenši s 1. novembrom železniški uslužbenci z neke vrste pisčalko; dosežanji klic »Abf.hrt« odpade, takó tudi »I.rlig.«; namesto tega dalo se bo znamenje z roko, zastavico ali svetilko.

Nesrečni vionil je dne 8 t. m. pet let stari otrok kočarja Fr. Belcijanija iz kamniške okolice. Padel je v vodnjak. — Delaven iz Zambodu je dne 11. t. m. v trboveljskem premogovniku zasula plast prti in je obletal na mestu mrtov.

Umrl je dne 13. okt. ljubljanski knjigovez in hišni posestnik Josip Gerber, dne 14 t. m. pa v Kranji ondotal hišni posestnik Tomo Pavšler.

Ogenj. Dne 14 t. m. je silen požar uničil v Tupaličah, župnije preddvorske, pet hiš z mnogo gospodarskimi poslopji.

V Kamniku bo drugo nedeljo, to je 30. oktobra ob treh popoldne v »Katoliškem domu« tretji občni zbor slovenskega katoliškega političnega društva za kamniški okraj. Vabljeni so s tem meščani, zlasti obrtniki in delavci; enako pa tudi možje iz okolice. Razgovor bo o političnem stanju, o delavski organizaciji in o zadrugah. Pridite v obilnem številu!

(Iz Polénika) dne 14 okt. Dne 9 okt. zvečer ob polu 9. je začelo goreti v Zambodu. Pogoreli sta dve hiši s svinjakimi hlevi. Kako je nastal ogenj, se ne ve gotovo, ali je bila zraven zlobna roka ali neprevidnost. V tem kraju so že letos štiri pogorišča. Najprvo so pogorele tri zidanice in zraven držeča se hišica, kmalu potem zopet ena hiša in nekoliko pozneje pa kašča v Kivičah. Tedaj je bila v silni nevarnosti graščina in vsa graščinska poslopja. Ljudje so močno preplašeni, ker je komaj jedno leto minilo in je že pet pogorišč.

Narodno gospodarstvo.

Naved za napravo izvrstnega kisa (jesiha)

Rajski g. župnik Kneip, so nam zapustili prav priporočni način napraviti dobrega, ukusnega in zdravega kisa. Vzemi velik lonec ali majhno kačico in napolni jo malo višje kot tri četrtine visoko z olupki jabolk in li usek in tudi z razkosanim takim sadjem sumim. Dobri so pa tudi kakoršnikoli ostanki od sadja, samo čedno naj bo vse. Na tako razrezano sadje nalij vrolega krova, da bo voda čez stala; posodo zakrij na vrhu s papirjem ali čednim prtom, da ne more prah in muhe blizu in postavi jo na gorko mesto v kuhinji ali za pečjo. Ako opaziš, da voda ne stoji več nad sadjem, dolij krova, kolikor treba. Vsak teden vso stvar dobro premešaj in v 5—6 tednih je jesihi narejen. Ako pa želiš prihodnji jesihi preje dobiti, napravi tako: Vzemi nekoliko skorje od črnega kruha in jo posusi, nato jo pomoči v dober jesihi in zopet na peti posuši. Tako ponavljaj dva ali trikrat. Te skorje prideni namočenemu sadju in jesihi bo pol preje gotov.

V tem zadnjem slučaju je se to-le vsega priporočila vredno: Preden pričneš z napravo jesiha, naberi mladih sočnatih kopriv in posuši jih na senčnem kraju, posušene zmani z roko in prideni, kolikor 2 krat za grabiš, med srezano sadje. Jesihi dobi vsled te primesi

nek posebno izvrsten okus. Čez nekaj tednov pretóji jesihi v posode, kjer ga misliš hraniti (steklenice ali kak sodec ali velik vrč).

Nekateri gospodarji pa sadje, s krovom zalito, namakajo le dobrih osem dni, na to ga iztisnejo in potem primeroma presodijo, koliko litrov je iztisnjene tekočine. Te tekočine vlijejo v sodce, prilljejo pa kak šest del dobrega vinskega jesiha, tako da je sodce ravno pola in v 14 dneh imaš najboljši namizni kis, ki ga boš kot domač in cen izdelek stokrat bolj z veseljem užival, kot katerikoli kupljeni fabrikat, o katerem ne moreš vedeti po kakih umetnostih in mazilih je postal — kisel. Poakusi in vesel boš uspeha! Ako hočeš dati kisu še kak drugačen okus, prideni drugih zelišč, n. pr. zavlbelj ali zavlbelj s kopivami (uh seveda in zmet).

Tudi sladki janež je dober vmes, zlasti je zdravilen za želodec. Ako deneš nekoliko trpotca med sadje, je jesihi zdravilen za rane in raka v želodcu. Če hočeš jesihi grenak, primešaj sadju zmetega pelina.

Nekaj kapljic tega jesiha na sladkorju pomaga slabemu želodcu. Kis osvežuje in oživlja, zato je dobro z njim namazati ali vtreti človeka, kateremu pride slabo. Se bolje stori v tem slučaju potirek kisa. Stekleničica napolnjena z njim, utegne ti tudi v sili prav priti, ako greš na potovanje.

Loterijske srečke.

Dunaj, 15. oktobra:	26	72	61	17	23
Gradec, 15. oktobra:	62	74	6	12	19
Lince, 8. oktobra:	14	5	73	78	66
Trst, 8. oktobra:	81	37	64	86	52

Tržne cene v Ljubljani.

15. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st. . .	9 40	Špeh, povojen, kgr.	70
Reš, . . .	7 50	Surovo maslo, .	90
Ječmen, . . .	6 60	Jajca, jedno . . .	3
Oves, . . .	6 40	Mleko, liter . . .	8
Ajda, . . .	10 —	Goveje meso kgr.	64
Proso, . . .	7 —	Teleče . . .	66
Koruz, . . .	6 30	Svinjako . . .	70
Krompir, . . .	2 90	Koštrunovo . . .	36
Leča, hltl. . .	10 —	Pišanec . . .	35
Grah, . . .	13 —	Golob . . .	15
Pislo, . . .	9 50	Seno, 100 kgr. .	1 70
Maslo kgr. . .	— 84	Slama, . . .	1 30
Mast, . . .	— 72	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 90
Špeh, svač . . .	— 68	„ mehka . . .	5 —

Sprejme se

učenec

strojarski obrt pri
Antonu Kete v Horjulu.

348 1-1

Na najvišje povabilo Njih c. in k. apost. Veličanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno
dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarju
in skupnem znesku 401.900 kron.

Glavni dobitnik znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje bude nepreklicljivo dne 15. decembra 1898.

Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I.,
Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah,
brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti
za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

340 2

C. k. vodstvo državne dohodnijo
Oddelek za državne loterije.

„Kovaški meh“

srednje velikosti, vpičene vrste, čisto nov in prav
dober, se ugodno prodá pri Avguštinu
Žabkarju v Ljubljani, Marije Terexije cesta.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče št. 1.

349 (1-1)

Soglasni sklep načelstva z dne 13. t. m.:

Odslej se menice eskomptujejo po

5 %

ne da bi se zahteval kak upraven prispevek, toraj **popolnoma brez stroškov.**

Blagajnica je odprta vsak delavnik od 8 zjutraj do 1 popoldan.

Do 10. ure dopoldan vložene menice se isti dan ob 12.
izplačajo, odnosno vrnejo.

Pozneje vložene menice izplačajo, odnosno vrnejo se drugi dan ob
10. dopoldan. V nujnih slučajih dopuščajo se izjeme.

● R. Miklauc, Špitalske ulice 5. ●

Naznanjam uljudno cenjenim odjemalcem blaga in sl. občinstvu, da je *došla velika pošiljatev*

novega zimskega blaga

različnega sukna in drugega blaga za moške in ženske obleke, vzorčastega, modrega in rjavega barhanta, izredno lepe volnene rute, ogrinjaje, zimske nogovnice itd. itd.

Potrudil se bodem kar le možno, da bodem ustrezal vsestransko uljudno,

— po najnižji ceni —

ter si tako ohranil dosedaj mi izkazano, mnogoletno zaupanje tudi za bodoči čas.

Velespoštovanjem

349 2-1

R. MIKLAUC
v Ljubljani, Špitalske ulice 5.

● R. Miklauc v Ljubljani. ●

Najboljša mati

Je lep, pravilen molitvenik, ki velja prav lično vezan v platno z rdečo obrezo 45 kr., v šagren z zlato obrezo 75 kr. Ker ima molitvenik obliko žepnega noteza, je posebno pripraven za moške. — *Dekleta* lahko dobé še enkrat debelejšo knjižico, ki obsega zraven molitvenika še natančen popis Marijinih družb. Taka knjižica velja v platnu 75 kr., v prav finem usnju (šagren) z zlato obrezo 1 gld. 5 kr. — Dohva se pri predstavitvi *Marijine družbe v Škofji Loki*.

5-14¹/₂ klg. kave. 347.

poštne prosto proti povzetji, ali če se denar naprej pošlje, zajamčeno najboljšo blago.

Afrik. moka, biserni . . . gld. 3-70
Santos, fini 3-42
Salvador, zelen poseh, fini . 4-35
Cejlon, modro zelen p. f. . 6-10
Zlati java, rumen. p. f. . 5-90
Biserna kava, zelo fina . 5-55
Arab. moka, blagodišeč . 6-90

Čenik in carinski tarif zastoni.
Ettlinger & Co., Hamburg.

Ljudska posojilnica,

v Ljubljani, Gradišče št. 1

Dobro za hranilne vloge 4¹/₂ % brez odbitka, rentni davok plača hranilnica iz svojega.

332 1-1

Stanje dné 30. septembra 1898.

Posejila . . . . . gld. 943.322-87 | Udov 622 z vplačanimi de-
Naloženo pri hranilnicah, leži . . . . . gld. 3.144-
bankah, poštni hranilnici 1.305.310-41
in gotovine . . . . . gld. 398.668-43 | Hranilni vlog . . . . .

Prometa v 9 mesecih, od 1. januarja do 30. septembra 1898, gld. 4.914.146-42.

Kmetovalec, kateri se hočejo ponéti o marsičem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjižico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal Iv. Belec, župnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dohva se v Kat. Tiskarni.

IVAN KORDIK

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14,

zaloga drobnine

za debele in drobne,

priporoča svojo veliko zalogo

gumijastih čevljev

najboljših tovarn. 339 2

Zunanja narečila se takoj izpolnijo.

Prodajalcem velik rabat.

P XI. zvezek: **POVESTI**

Andrej Kalan

izšel je ravno kar ter se dobi v komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Najcenejše se dobiva pri podpisani lekarni, ako se naroča po pošti, po kateri se odpešlje vsako, tudi najmanjše naročilo.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczyja
347 4 v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar pri rotovžu v Ljubljani

María-Zell. Varstv. znamka.

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 gld.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
kroglice odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr. — Pocukrone kroglice, 1 škatljica 40 kr., 4 škatljice 1 gld.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
prsni, pljučni in kašljov sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztopljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu i. t. d., priporočljiv. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
tinktura za
kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 gld. 74 kr.

Koverto s firmo

priporoča po nizkej ceni Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

HERBABNY-Jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let s največjim uspehom rabljeni prani sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pèt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

725 20—20

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-Jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno s vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

239 20 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju in v kresovinah.

Zarezano strešno opeko

(Strangfutz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 14

tovarna za opeko v Ljubljani.

Vožnje karte

in
tovorni listi

AMERIKO.

312 10 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 4,
pritličje na levo. 362 25—18

Zastonj

387 10

319 (12-4)

šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

Velika zaloga
bicikljev in
poljedelskih
strojev!

Kdor pa hoče kupiti iz-
vrsten in trpežen šivalni
stroj za 5% ceneje kakor kje
drugej, ta naj se zaupno obrne
na prvo in najstarejšo tovarniško
zalogo šivalnih in poljedelskih
strojev na Kranjskem

5%
ceneje kakor kje
drugej.

Franc Detter
Ljubljana, Stari trg
št. 1.

Pozor!

Trdka vsprejema
pod dobrimi pogoji potovalce
in zastopnike za deželo.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

V zalogi »Katoliške Bu-
kvarne« je izšla in se dobiva
po vseh knjigarnah v četrtem
pomnoženem natisu za slo-
venske gospodinje in kuharice
prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

ali

navod okusno ku-
hati navadna in
imenitna jedila.

Spisala in in na svitlo
dala Magdalena Pleiweis.
— Tej novi izdaji je pridejan
obširen dodatek, katerega
je spisala M. Lavtižar.

Vkljub temu, da je vse-
bina knjige vsled dodatka zda-
tno obširnejša, kakor v prejšnjih
izdajah, knjiga obsega v novi
izdaji 398 strani, ostala je
cena stara, namreč za ne-
vezano 1 gld. 50 kr., za
vezano v platno pa
1:30 gld.; po pošti poslana
10 kr. več.

Takoj se lahko nastopi služba organista in cerkvenika

v št. Ožbaltu pri Trojanah.

Prednost ima oni, ki je zmožen v zaslini šoli poučevati.

350 1-1

Janez Piskár, župnik.

100 do 300 gld.

na mesec lahko posteno
malčki elebarni ter povsod
bres zgube, ako hoče
dajati postavne depuščene
vračke in državna pisma.

Ponudbe na Ludevika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutscherstrasse 8. 584 10-6
353 10

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 5

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12

razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku
(528) z več ko 300 podobami (10-6)
raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

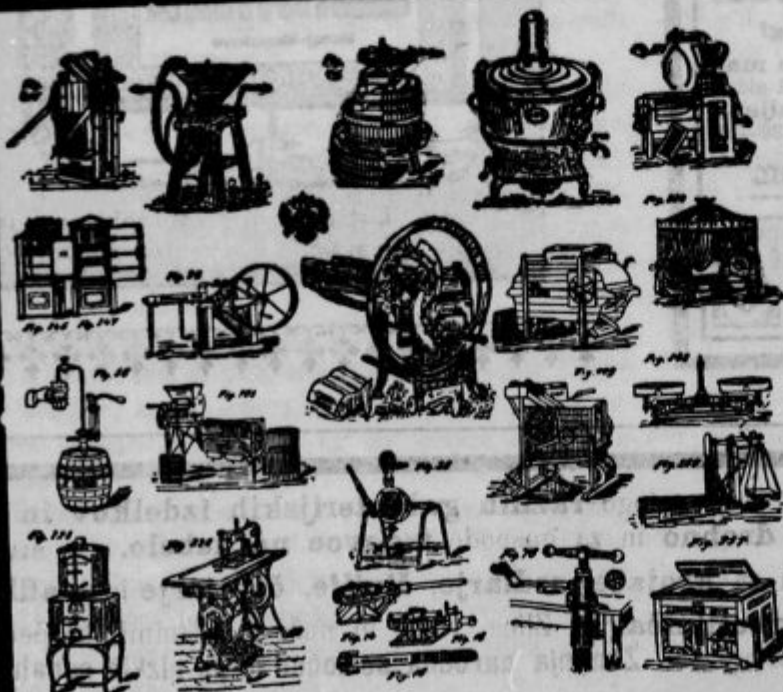
Ceneje ko povsod drugej.

Za blago ja mčim, dajem na poskušnje
ola jšujem plačovanje!

lščem krščanskih agentov.

Obrniti se je ost na

Jan. Schindler, a, Dunaj,
III., 1., Erdbergstrasse 12.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljen liker 272 17

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v spekerijah. 25—25 99

323 9

Slovenci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, dá najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite; torej zahtevajte le povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačin, Ljubljana.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

231 24 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domačo zdravilo kar kratek kot 707 39—39

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot prista.

Richter-jeva lekarna
pri sliatem levu v Pragi.

Jako pripravna žepna kajžica, se za potrebo ter posebno za potovanje, nagio in brez učitelja priučiti nemščine, je slovensko-nemški

„Slovarček“,

in za angleščino pa slovensko-angleški

351 3

„ANGLEŽ“,

po 55 kr. komad. poštnine pristoje povsod! dobi se pri izdajatelju **Jos. Paulinu v Ljubljani, Marijin trg št. 1**, kakor tudi v mnogih knjigarnah.

PRISTEN

280 13

Ivan Kordik

priporoča svojo zalogo raznih galanterijskih izdelkov in drobne na drobno in za gospode trgovce na debelo. 344 5

Potrebščin za krojače, sedlarje, šivilje, čevljarje in trafikante.

v Ljubljani,

Za gostilničarje: Žlice, vilice in nože z lesenimi, koščenimi in

Prešernove (Slonove) ulice 10-14. z alpaka-držaji. — Zunanja naročila se točno in po nizkih cenah izvrše.